

RECOMANDĂRILE
pentru Republica Moldova
emise în cadrul ciclului II
al Evaluării Periodice Universale
(Geneva, 8 noiembrie 2016)

Recomandările pentru Republica Moldova emise în cadrul ciclului II al Evaluării Periodice Universale (Geneva, 8 noiembrie 2016)

În cadrul ciclului II al Evaluării Periodice Uniuniversale, Republica Moldova a primit 213 recomandări, dintre care 194 – au fost acceptate spre executare, iar pe marginea a 19 recomandări autoritățile moldovenești au făcut notificări.

194 de recomandări au fost acceptate de Republica Moldova după cum urmează:

1. Continuarea accesiei sale la instrumentele principale internaționale în domeniul drepturilor omului (Azerbaidjan);
2. Ratificarea Protocolului Opțional la Convenția cu privire la Drepturile Copilului privind procedură comunicărilor (Slovacia, Portugalia);
3. Aderarea la Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale (Regatul Unit al Marii Britaniei și Irlandei de Nord);
4. Ratificarea Convenției ONU privind inaplicabilitatea limitărilor statutare în cazul crimelor de război și a crimelor împotriva umanității (Armenia);
5. Armonizarea deplină a legislației naționale cu Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale și aderarea la Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale (Cipru);
6. Ratificarea Acordului privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale (Estonia);
7. Armonizarea legislației naționale cu Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, inclusiv prin adoptarea dispozițiilor de cooperare cu Curtea Penală Internațională (Guatemala);
8. Ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Montenegro);

9. Ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și luarea măsurilor necesare pentru a o implementa (Belgia);
10. Aplicarea "ordonanțelor de protecție în caz de urgență" și ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) (Spania);
11. Ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) (Suedia);
12. Semnarea și ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Slovenia, Turcia, Bosnia și Herțegovina);
13. Semnarea și ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) (Italia);
14. Îmbunătățirea mecanismului intern al statului de implementare a obligațiilor internaționale în domeniul drepturilor omului (Tadjikistan);
15. Asigurarea implementării corecte a legislației cu privire la promovarea și protecția drepturilor, inclusiv a drepturilor lingvistice, a persoanelor ce aparțin minorităților naționale (Ucraina);
16. Consolidarea dispozițiilor Codului Penal cu privire la violența bazată pe aspectele de gen (El Salvador);
17. Consolidarea cadrului normativ ce reglementează activitatea și competențele Consiliului de Egalitate (Azerbaidjan);
18. Crearea unei instituții naționale pentru drepturile omului independente în conformitate cu Principiile de la Paris (Timor-Leste);
19. Crearea unei instituții naționale pentru drepturile omului în conformitate cu Principiile de la Paris (Maldiva);
20. Consolidarea independenței Instituției Ombudsmanului, inclusiv prin revizuirea legislației relevante cu privire la ombudsman (Slovenia);
21. Luarea măsurilor concrete pentru consolidarea independenței Instituției Ombudsmanului (Afghanistan);
22. Accelerarea eforturilor de consolidare a independenței Instituției Ombudsmanului (Croatia);

23. Asigurarea conformării Oficiului Avocatului Poporului (Ombudsmanului) cu Principiile de la Paris (Statutul A) (Portugalia);
24. Oferirea mijloacelor adecvate și a resurselor financiare suficiente Oficiului Ombudsmanului pentru a realiza misiunile sale (Algeria);
25. Fortificarea măsurilor de reglementare și instituționale ale Ombudsmanului, în conformitate cu Principiile de la Paris (Chile);
26. Continuarea eforturilor de consolidare a capacităților instituționale ale Instituției Avocatului Poporului (Georgia);
27. Consolidarea instituției naționale existente pentru drepturile omului în conformitate cu Principiile de la Paris (Indonezia);
28. Consolidarea valorii juridice precum și a resurselor umane și financiare ale mecanismului național de prevenire, în conformitate cu Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii ca să funcționeze în mod mai eficient (Republica Cehă);
29. Asigurarea faptului că mecanismul național de prevenire a torturii devine operațional cât se poate de repede, în particular prin finalizarea procesului de recrutare a membrilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii (Elveția);
30. Accelerarea procesului de creare a mecanismului de coordonare și monitorizare a implementării Planului de Acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru 2017-2020 (Indonezia);
31. Finalizarea procesului de elaborare a noului plan național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (Kârgâzstan);
32. Adoptarea Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului (Georgia);
33. Continuarea implementării Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului (Pakistan);
34. Continuarea consolidării implementării Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului (Venezuela (Republica Bolivia));
35. Finanțarea totală a Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului (Filipine);
36. Crearea mecanismului de monitorizare și coordonare pentru implementarea Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului (Sudan);
37. Adoptarea noului Plan Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor

- Omului, care va servi la consolidarea ulterioară a politicii de stat în domeniul drepturilor omului (Turkmenistan);
38. Continuarea adoptării de măsuri pentru a combate discriminarea, a asigura egalitatea și a consolida independența Ombudsmanului în conformitate cu Principiile de la Paris (Namibia);
 39. Intensificarea activității pentru realizarea obiectivelor stabilite în Programul de Activitate al Guvernului pentru 2016–2018 (Republica Dominicană);
 40. Continuarea implementării Strategiei cu privire la egalitatea de gen pentru 2016 - 2020 (Pakistan);
 41. Asigurarea implementării efective a Strategiei Naționale cu privire la Protecția Copilului pentru 2014-2020 (Serbia);
 42. Întreprinderea acțiunilor concrete pentru implementarea Legii și Strategiei Naționale privind Tineretul 2020, în special prin identificarea finanțării adecvate pentru măsurile planificate (Turkmenistan);
 43. Continuarea cooperării strânse cu mecanismele pentru drepturile omului și procedurile speciale (El Salvador);
 44. Implementarea strategiei comprehensive de diversitate pentru 2016-2026 (Sudan);
 45. Continuarea eforturilor ținute la combaterea tuturor formelor și manifestărilor de ură și discriminare, inclusiv infracțiunile săvârșite din ură și discursurile xenofobe pe bază de religie și consolidarea mecanismelor de responsabilizare în această privință (Libia);
 46. Continuarea eforturilor de combatere a discriminării și de promovare a dreptului la educație și a drepturilor femeilor (Republica Dominicană);
 47. Continuarea întreprinderii măsurilor efective la promovarea egalității de gen (China);
 48. Consolidarea politicii sale naționale pentru echitatea și egalitatea de gen (Coasta de Fildeș);
 49. Consolidarea eforturilor pentru implementarea eficientă a legilor cu scopul de a elimina discriminarea împotriva femeilor (Cipru);
 50. Garantarea implementării și aplicării efective a legislației pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor pentru a elimina dezavantajele structurale din calea egalității de gen (Guatemala);
 51. Luarea măsurilor adiționale pentru a asigura egalitatea de gen, inclusiv

- a măsurilor specifice de eliminare a discriminării de gen și a violenței bazate pe gen (Kârgâzstan);
52. Luarea măsurilor pentru a asigura implementarea efectivă și aplicarea legislației existente în scopul de a reduce dezavantajele structurale ce împiedică realizarea efectivă a egalității substanțiale de gen, în conformitate cu recomandările Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (Namibia);
 53. Asigurarea implementării efective și aplicarea legislației existente în scopul de a reduce dezavantajele structurale ce împiedică realizarea efectivă a egalității de gen substanțiale (Slovacia);
 54. Consolidarea eforturilor continue privind toate formele de discriminare împotriva femeilor și fetelor, inclusiv implementarea efectivă și aplicarea legislației existente pentru a elimina stereotipurile (Turcia);
 55. Asigurarea implementării efective și a aplicării legislației cu privire la reducerea și eliminarea discriminării împotriva femeilor (Afghanistan);
 56. Organizarea campaniilor și instruirilor care promovează abilitarea economică și politică a femeilor, precum și elaborarea unor programe de învățământ ce combat stereotipurile și discriminarea pe bază de gen de la o vârstă fragedă (Costa Rica);
 57. Încurajarea femeilor tinere să aleagă domeniile netradiționale de studii și profesii (Ungaria);
 58. Continuarea eforturilor de eliminare a tuturor formelor de discriminare pe bază de sex și gen în sistemul de învățământ (Timor-Leste);
 59. Redublarea eforturilor pentru a elimina stereotipurile și discriminarea bazată pe gen în sistemul de învățământ (Panama);
 60. Elaborarea politicilor ce ar permite Republicii Moldova să combată incitarea la ură și discriminarea rasială (Panama);
 61. Asigurarea colectării datelor statistice cu privire la incidentele antisemite, xenofobe și de discriminare rasială (Federația Rusă);
 62. Crearea mecanismelor eficiente pentru a investiga și a pedepsi crimele săvârșite din ură, hărțuirea rasială și discriminarea rasială împotriva minorităților și grupurilor vulnerabile (Albania);
 63. Sporirea instruirii profesionale și adoptarea directivelor pentru îmbunătățirea comportamentului poliției, procuraturii și a instanțelor judecătorești la investigarea infracțiunilor motivate de prejudecăți și cazurile de violență în familie (Statele Unite ale Americii);

64. Definirea legislației clare ce criminalizează infracțiunile săvârșite din ură și asigurarea investigării tuturor discursurilor motivate de ură religioasă (Sierra Leone);
65. Adoptarea rapidă și implementarea Strategiei cu privire la diversitate inclusivă în Republica Moldova (2016 -2020), care a fost elaborată cu susținerea Înalțului Comisar privind minoritățile naționale a Organizației pentru securitate și cooperare în Europa (Țările de Jos);
66. Crearea mecanismelor pentru a asigura că stigmatizarea și discriminarea împotriva minorităților etnice sunt eradicate din sectoarele publice și private, inclusiv prin intermediul instruirii și ridicării nivelului de conștientizare a funcționarilor publici, responsabilizării lor și mecanismelor ce oferă despăgubiri persoanelor afectate (Mexico);
67. Consolidarea ulterioară a măsurilor ce au drept scop combaterea practicilor de discriminare împotriva minorităților, în special comunitatea Romilor (Brazilia);
68. Asigurarea faptului că nu se întreprind acte de violență, intimidare, tortură sau discriminare împotriva persoanelor LGBTI (Mexico);
69. Implicarea efectivă a autorităților publice în protejarea comunității LGBT de discriminare (Spania);
70. Consolidarea sprijinului pentru drepturile LGBTI și eliminarea barierelor în calea participării depline în activitățile zilnice (Australia);
71. Fortificarea continuă a cadrului normativ pentru a combate toate formele de discriminare, inclusiv cele pe bază de orientare sexuală și identitate de gen (Chile);
72. Investigarea zilnică a crimelor săvârșite din ură și discriminare, printre care, cele mai recente acte comise împotriva comunității LGBTI (Uruguay);
73. Intensificarea eforturilor de investigare și acționare în cazurile de instigare la ură și crimele săvârșite din ură și pentru a asigura accesul efectiv al victimelor la justiție, inclusiv a persoanelor LGBTI și membrilor comunităților minorităților religioase sau etnice (Țările de Jos);
74. Continuarea eforturilor de consolidare a cadrului legislativ privind combaterea torturii, care s-a dovedit a fi eficient pentru reducerea numărului de plângeri (Irak);
75. Intensificarea măsurilor de prevenire a torturii și eliminarea impunității pentru astfel de acte (Japonia);

76. Îmbunătățirea condițiilor de detenție în secțiile de poliție și închisori, precum și investigarea efectivă a alegațiilor credibile de abuz, cuprinse în Convenția ONU împotriva Torturii (Statele Unite ale Americii);
77. Luarea măsurilor adiționale pentru intensificarea luptei împotriva torturii și altor rele tratamente, precum și lupta împotriva impunității, asigurând că toate plângerile de tortură sunt supuse unei investigații imparțiale și efective (Franța);
78. Asigurarea faptului că toate plângerile cu privire la actele de tortură și rele tratamente sunt investigate prompt, imparțial și efectiv, în conformitate cu Protocolul de la Istanbul și asigură, în conformitate cu Convenția împotriva torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante, că orice declarație făcută în rezultatul unui act de tortură nu poate fi invocată ca dovadă în anumite proceduri (Germania);
79. Luarea măsurilor ulterioare pentru a îmbunătăți tratamentul persoanelor arestate, deținute sau private de libertate, inclusiv prin consolidarea Mecanismului național de prevenire (Norvegia);
80. Oferirea instruirii în domeniul prevenirii torturii pentru polițiști, procurori și judecători și asigurarea faptului că declarațiile obținute prin tortură nu pot fi invocate în proceduri penale (Republica Cehă);
81. Îmbunătățirea situației deținuților din țară, prin implementarea recomandărilor făcute de Comitetul european pentru prevenirea torturii după prima sa vizită în septembrie 2015, cum ar fi reducerea nivelului de violență și reducerea supraaglomerării în celule (Spania);
82. Continuarea eforturilor de îmbunătățire a condițiilor în închisori și în arestul preventiv (Australia);
83. Asigurarea faptului că politicile și serviciile cu privire la tratamentul în instituțiile de sănătate mintală și psihiatrice corespund normelor internaționale în domeniul drepturilor omului (Brazilia);
84. Îmbunătățirea accesului la serviciile medicale, psihosociale și de sănătate mintală a tuturor persoanelor în detenție, în special celor ce aparțin grupurilor vulnerabile (Austria);
85. Îmbunătățirea măsurilor de prevenire, pedepsire și eradicare a tuturor formelor de violență împotriva femeilor, inclusiv măsurile de promovare a drepturilor lor și de eliminare a stereotipurilor patriarhale și discriminatoare (Mexico);

86. Continuarea campaniilor de sensibilizare a publicului despre violența în familie și introducerea programelor specifice de prevenire a violului (Australia);
87. Elaborarea unei politici comprehensive despre violența împotriva femeilor și în special a violenței în familie ce previne, pedepsește și iradiază aceste probleme, în special în regiunile rurale (Slovenia);
88. Crearea măsurilor de consolidare a luptei împotriva violenței în familie (Paraguay);
89. Continuarea armonizării legislației cu normele Consiliului Europei în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice și asigurarea implementării efective a legislației (Elveția);
90. Folosirea măsurilor de prevenire și combatere a violenței în familie (Algeria);
91. Îmbunătățirea, extinderea capacității și a gradului de acoperire cu adăposturi pentru victimele violenței în familie, precum și a centrelor de reabilitare pentru victimele violenței domestice, în special în regiunile rurale (Austria);
92. Accelerarea procesului de elaborare a strategiei cu privire la prevenirea și suprimarea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Belarus);
93. Continuarea elaborării cadrului de politici și implementarea unei strategii comprehensive de combatere a violenței domestice ce include educarea și sensibilizarea publicului în regiunile rurale, consolidarea mecanismelor de tragere la răspundere a infractorilor și sporirea competențelor de aplicare a legii de către reprezentanții organelor de drept (Canada);
94. Accelerarea adoptării normelor cu privire la prevenirea și combaterea violenței domestice, a elaborării politicilor coordonate pentru a preveni și combate violența domestică și sexuală, inclusiv susținerea mecanismelor și normelor privind protecția victimelor (Chile);
95. Implementarea mecanismelor efective de prevenire și sancționare a violenței domestice și bazate pe gen, inclusiv asistență juridică și psihologică a victimelor (Costa Rica);
96. Evaluarea eficacității implementării legilor ce protejează drepturile femeilor și oferă protecție împotriva violenței domestice și violenței ba-

zate pe gen, precum și asigurarea că asemenea măsuri ca ordonanțe de protecție și pedeapsă pentru încălcarea acestora sau accesul rapid al victimelor la justiție va fi aplicat sistematic; că adăposturile pentru victimele violenței în familie, mai ales în regiunile rurale, să fie disponibile (Republica Cehă);

97. Luarea măsurilor pentru a preveni mai eficient și a urmări penal cazurile de violență împotriva femeilor, inclusiv violența în familie și pentru a asigura implementarea efectivă și aplicarea legislației existente în această privință (Estonia);
98. Planificarea unor acțiuni concrete care pot fi implementate pentru îmbunătățirea protecției și susținerea victimelor violenței domestice, precum și pentru a asigura că asistența juridică este disponibilă tuturor victimelor pentru a asigura o abordare comprehensivă față de violența în familie (Slovenia);
99. Instruirea ofițerilor de aplicare a legii, justițiarilor, procurorilor, lucrătorilor medicali și sociali pentru ca să poată interveni în cazuri de violență în familie (Slovenia);
100. Asigurarea protecției legale și sociale adecvate pentru femeile și fetele ce sunt supuse violenței pe bază de gen (Polonia);
101. Implementarea deplină a recomandărilor primei Evaluări Periodice Universale ce nu au fost încă implementate și în special a celor ce se referă la perfecționarea Codului Penal la compartimentul combaterii violenței pe bază de gen și infracțiunile săvârșite din ură (Portugalia);
102. Urmărirea activității curente de revizuire și îmbunătățire a Codului Penal pentru a modifica dispozițiile ce țin de violența pe bază de gen și infracțiunile săvârșite din ură (Portugalia);
103. Luarea măsurilor concrete pentru a elimina violența împotriva copiilor, pentru a proteja și susține victimele inclusiv prin implementarea măsurilor ce asigură că acest tip de abuz este denunțat și raportat frecvent de diferite părți interesate ce sunt în contact cu copiii (Belgia);
104. Crearea mecanismelor de prevenire și combatere a tuturor formelor de exploatare, abuz și violență împotriva copiilor (Bulgaria);
105. Redublarea eforturilor de eradicare a muncii copilului și toate formele de exploatare, abuz și violență împotriva copiilor (Panama);
106. Abordarea în continuare a problemei eliminării violenței împotriva copiilor, inclusiv a violenței sexuale (Kârgâzstan);

107. Întreprinderea eforturilor de prevenire a violenței împotriva copiilor, inclusiv a violenței sexuale (Polonia);
108. Elaborarea politicilor concrete și coordonate pentru a proteja minorii împotriva infractorilor potențiali și a continua eforturile existente de prevenire și combatere a traficului de ființe umane și a noilor forme de de trafic online (Qatar 2);
109. Promovarea planului național de combatere a traficului de ființe umane, a formelor noi de trafic de ființe umane online (Sudan);
110. Continuarea intensificării eforturilor de combatere a traficului de ființe umane (Tadjikistan);
111. Continuarea și îmbunătățirea ulterioară a măsurilor de combatere a traficului de ființe umane (Armenia);
112. Continuarea eforturilor de combatere a traficului de ființe umane (Bosnia și Herțegovina);
113. Consolidarea eforturilor privind femeile și fetele supuse traficului (Grecia);
114. Consolidarea capacităților instituțiilor publice de combatere a traficului de ființe umane prin resurse dedicate, cooperare îmbunătățită cu societatea civilă și prin incorporarea bunelor practici (Canada);
115. Implementarea măsurilor de îmbunătățire a investigației și urmării penale a cazurilor de trafic de ființe umane și îmbunătățirea protecției legale și sociale a victimelor traficului de ființe umane (Irlanda);
116. Continuarea asigurării protecției legale pentru femeile și fetele supuse violenței bazate pe gen și traficului (Maldiva);
117. Adoptarea și implementarea măsurilor de combatere a violenței în familie și împotriva femeilor și de protecție a victimelor violenței în familie (Italia);
118. Implementarea reformelor în domeniul statului de drept pentru a asigura echitatea și imparțialitatea procesului, a combate corupția și a îmbunătăți transparența în procesul juridic (Statele Unite ale Americii);
119. Luarea măsurilor de îmbunătățire a procedurii de numire, transfer și promovare a judecătorilor, pentru a oferi transparență în sistemul judiciar, ca selectarea judecătorilor să se bazeze pe merite și nu pe discreția Consiliului Superior al Magistraturii (Norvegia);

120. Continuarea implementării Strategiei reformei sectorului justiției pentru a consolida în continuare independența, răspunderea și transparența sistemului judiciar (Republica Coreea);
121. Continuarea eforturilor de implementare a reformei sectorului judiciar (Sudan);
122. Continuarea procesului de reformă a sectorului justiției prin elaborarea unei strategii de reformare a sectorului justiției pentru perioada de după anul 2016 (Ucraina);
123. Consolidarea independenței sistemului judiciar și consolidarea statutului de drept prin inițiative anticorupție, sporirea transparenței în sectorul justiției și eliminarea influenței externe în procedurile judiciare (Canada);
124. Continuarea dezvoltării strategiei și a măsurilor normative complementare, care asigură continuitatea reformei sectorului judiciar (Chile);
125. Asigurarea independenței și imparțialității sistemului judiciar, în particular prin combaterea corupției și abilitarea victimelor pentru ca să-și apere drepturile în instanțe, prin luarea măsurilor de consolidare a respectului pentru drepturile la apărare și transparența procedurilor judiciare (Franța);
126. Implementarea deplină a strategiei de reformă a sectorului justiției pentru a spori independența și eficiența judiciară (Germania);
127. Implementarea reformelor necesare pentru a consolida statul de drept, a preveni ingerința în sistemul justiției și a combate corupția la toate nivelele (Japonia);
128. Consolidarea sistemului judiciar și de aplicare a legii pentru o investigație și urmărire penală mai efektivă a cazurilor de trafic de ființe umane (Tailanda);
129. Continuarea eforturilor de eliminare a corupției prin accesul la informațiile publice (Peru);
130. Continuarea eforturilor de garantare a libertății convingerilor religioase și libertatea de credință fără discriminare sau fără preferințe legale (Paraguay);
131. Continuarea eforturilor de asigurare a unui mediu favorabil pentru jurnaliști (Letonia);

132. Continuarea susținerii activității societății civile în special a organizațiilor din domeniul drepturilor omului și organizațiile de jurnaliști (Peru);
133. Continuarea dialogului și cooperării substanțiale cu ONG-urile din domeniul drepturilor omului, în particular cele implicate în protecția apărătorilor drepturilor omului (România);
134. Asigurarea unui mediu sigur pentru apărătorii drepturilor omului care susțin victimele torturii, precum și a unui suport suficient organizațiilor societății civile în domeniul reabilitării victimelor torturii (Austria);
135. Susținerea activității apărătorilor drepturilor omului și altor reprezentanți ai societății civile; recunoașterea contribuției lor la dezvoltarea drepturilor omului în țară; investigarea promptă și în detaliu a amenințărilor, atacurilor, hărțuirilor și intimidărilor împotriva apărătorilor drepturilor omului sau a jurnaliștilor independenți; aducerea agresorilor în fața justiției în procese corecte și asigurarea remediilor efective pentru victime (Polonia);
136. Recunoașterea explicită a legitimității lucrului efectuat de apărătorii drepturilor omului și asigurarea faptului că aceștia își desfășoară activitatea într-un mediu sigur și benefic, fără teama de represalii, intimidări sau acte de violență, care trebuie sancționate, iar cei responsabili pentru acestea vor fi aduși în fața justiției (Uruguay);
137. Crearea unui mediu sigur, favorabil pentru apărătorii drepturilor omului; un cadru unde drepturile omului pot fi apărate fără teama de represalii sau intimidări, în conformitate cu obligațiile internaționale ale Republicii Moldova, în particular ca un stat membru la Convenția Internațională pentru Drepturile Civile și Politice (Belgia);
138. Asigurarea consolidării libertății de exprimare online și offline, precum și protecția datelor cu caracter personal (Bulgaria);
139. Luarea măsurilor necesare pentru a reduce concentrarea excesivă a proprietății media și elaborarea unui cadru nou de reglementare pentru crearea de noi media și operarea celor existente pentru a asigura libertatea adevărată de exprimare (Spania);
140. Asigurarea pluralismului și independenței mass media și luarea în considerație a opiniilor primite de la OSCE și Consiliul European, precum și societatea civilă, la adoptarea noului Cod al Audiovizualului (Suedia);

141. Adoptarea legislației naționale comprehensive pentru a facilita accesul la informații, încurajarea pluralismului mass-media și protejarea mediei independente (Austria);
142. Garantarea libertății deplină de exprimare și informării prin combaterea formării monopolurilor și asigurării respectului pentru pluralismul mass-media (Franța);
143. Adoptarea legislației naționale comprehensive precum noul Cod al Audiovizualului pentru a asigura pluralismul mass-mediei și a proteja mass-media independentă (Germania);
144. Luarea măsurilor necesare pentru a asigura exercitarea deplină a dreptului la libertatea exprimării pentru toți, inclusiv abrogarea sau modificarea tuturor legilor ce restricționează activitățile, proprietatea și independența mass-media (Irlanda);
145. Îmbunătățirea reprezentării femeilor în Parlament și Guvern (Grecia);
146. Întreprinderea unor măsuri ulterioare pentru a îmbunătăți participarea femeilor în procesul de luare a deciziilor (Letonia);
147. Stimularea politicilor ce fac posibilă reducerea ratei șomajului în rândul tinerilor prin oferirea oportunităților pentru tineri de a avea un loc de muncă, precum și pentru a evita stigmatizarea persoanelor cu dizabilități și reprezentanților minorităților naționale (Paraguay);
148. Continuarea consolidării politicilor sociale de susținere a persoanelor din cele mai vulnerabile grupuri, cu un accent pe minoritățile naționale (Venezuela (Republica Bolivari));
149. Promovarea dezvoltării economice stabile pentru a îmbunătăți condițiile de trai ale populației (China);
150. Continuarea depunerii eforturilor de combatere a sărăciei extreme (El Salvador);
151. Extinderea programelor de asistență socială pentru a asigura populația cu servicii medicale și educaționale (Belarus);
152. Îmbunătățirea performanței operaționale și financiare a întreprinderilor de aprovizionare cu apă pentru a spori siguranța și calitatea apei (Germania);
153. Consolidarea principiilor fundamentale de egalitate și non-discriminare în sistemul educațional (Ungaria);
154. Stimularea aprobării legislației orientate spre garantarea autonomiei

- persoanelor cu dizabilități pentru a îmbunătăți incluziunea lor socială (Costa Rica);
155. Continuarea consolidării politicilor de asigurare a oportunității de încadrare a copiilor și tinerilor cu dizabilități în sistemul de învățământ (Libia);
 156. Eliminarea barierelor pentru accesul copiilor cu dizabilități la sistemul învățământului (Ungaria);
 157. Adoptarea măsurilor pozitive de asigurare a accesului persoanelor cu dizabilități și minorităților naționale la educație, servicii de sănătate și un nivel adecvat de trai (Panama);
 158. Susținerea rolului familiei în protejarea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și accelerarea implementării condițiilor juridice necesare pentru realizarea drepturilor acestora de acces la serviciile din locurile publice (Qatar);
 159. Protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități pentru a asigura accesul deplin la aceste drepturi pentru toți, în conformitate cu Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (Maldives);
 160. Consolidarea cadrului juridic cu privire la incluziunea socială și participarea persoanelor cu dizabilități în timp ce realizează activitățile de promovare și de sensibilizare (Turcia);
 161. Continuarea adoptării măsurilor ce contribuie la protecția și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, în particular cu privire la prestarea serviciilor sociale (Argentina);
 162. Asigurarea dreptului persoanelor cu dizabilități de a locui independent prin elaborarea planului național de acțiuni privind dezinstituționalizarea și incluziunea persoanelor cu dizabilități în comunitățile lor (Finlanda);
 163. Adoptarea urgentă a Strategiei privind minoritățile naționale, în conformitate cu recomandările Înaltului Comisar OSCE pentru Minorități Naționale, pentru a confirma clar angajamentul Republicii Moldova față de drepturile minorităților naționale (Germania);
 164. Promovarea ulterioară a drepturilor minorităților, prin introducerea învățământului multilingv și menținerea armoniei sociale și unității dintre diverse grupuri ale societății (Tailanda);
 165. Elaborarea ulterioară a politicii în domeniul menținerii și dezvoltării identității culturale a persoanelor ce aparțin minorităților naționale și grupurilor etnice (Bulgaria);

166. Garantarea persoanelor ce aparțin minorităților a drepturilor de a vorbi în limba maternă și de a practica religia aleasă (Peru);
167. Implementarea recomandărilor Raportului Special pe problemele minorităților privind promovarea drepturilor lingvistice ale minorităților și luarea măsurilor necesare pentru a garanta o educație de calitate atât în limba maternă, cât și în limba statului (Ungaria);
168. Continuarea creării mecanismelor pentru a pune capăt discriminării față de comunitatea romilor (Timor-Leste);
169. Acordarea unei atenții publice mai sporite promovării egalității în drepturi a romilor (Australia);
170. Sprijinirea eforturilor de incluziune socială pentru populația romilor (Grecia);
171. Garantarea accesului egal la viața publică și politică a romilor și a participării acestora în procesul de luare a deciziilor (Peru);
172. Continuarea întreprinderii măsurilor cu scopul de a asigura incluziunea reprezentanților romi în viața publică și politică, precum și implementarea Planului Național de Acțiuni pentru Romi (2016-2020) (Serbia);
173. Continuarea activității de promovare a drepturilor omului în regiunea transnistreană, parte integrală a teritoriului Republicii Moldova (România);
174. Oferirea susținerii sistematice și asistenței victimelor abuzurilor față de drepturile omului în Transnistria (Republica Cehă);
175. Luarea măsurilor corespunzătoare pentru a iniția elaborarea mecanismului de monitorizare a situației în domeniul drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova cu implicarea reprezentanților societății civile de pe ambele maluri ale râului Nistru (Georgia);
176. Ratificarea Protocolului Opțional la ICESCR și acceptarea procedurii sale de investigare și de comunicare între state (Uruguay);
177. Ratificarea Protocolului Opțional la Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (Portugalia);
178. Ratificarea Protocolului Opțional la Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și a Protocolului Opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (El Salvador);
179. Ratificarea Protocolului 12 la Convenția Europeană cu privire la drep-

- turile omului și a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Albania);
180. Ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (ICPPED) deoarece nici un stat nu este liber de dispariții forțate (Slovacia);
 181. Ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (ICPPED) (Uruguay, Montenegro);
 182. Ratificarea urgentă a Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate, un instrument major în combaterea impunității și recunoașterea competenței Comitetului pentru dispariții forțate (Franța);
 183. Ratificarea și aderarea la Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (ICPPED) (Sierra Leone);
 184. Ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (ICPPED), precum și acordurile rămase în domeniul drepturilor omului la care încă nu este parte (Argentina);
 185. Finalizarea ratificării Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Irak);
 186. Ratificarea Amendamentelor de la Kampala la Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (Estonia);
 187. Revizuirea și modificarea legislației relevante, ca Codul Penal și Codul Contravențional, pentru a îmbunătăți protecția și promovarea drepturilor persoanelor LGBTI și a persoanelor din grupurile vulnerabile, populația din grupurile minoritare, inclusiv comunitățile religioase și minoritățile etnice, precum și modificarea Articolului 1 la Legea cu privire la asigurarea egalității pentru a include orientarea sexuală și identitatea de gen (Canada);
 188. Adoptarea proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea Codului Penal și a Codului Contravențional cu privire la crimele motivate de prejudecăți și a incidentelor bazate pe orientarea sexuală, identitatea de gen și expresia de gen ca motiv pentru infracțiuni săvârșite din ură (Suedia);
 189. Adoptarea cadrului legislative ce asigură protecția împotriva tuturor infracțiunilor motivate de ură și prejudecată (Coasta de Fildeș);

190. Completarea procesului de creare a organului de coordonare sub auspiciile Oficiului Prim-ministrului pentru a monitoriza și raporta progresul cu privire la drepturile omului (Kârgâzstan);
191. Luarea măsurilor concrete de limitare a concentrării proprietății asupra mass-media și asigurarea pluralismului mass-media (Norvegia);
192. Intensificarea eforturilor de îmbunătățire a asistenței medicale gratuite, reducerea ratei mortalității infantile înalte și a ratei înalte de sarcini în rândul adolescenților (Grecia);
193. Stoparea discriminării oamenilor cu dizabilități intelectuale și psihologice și implementarea instrumentelor ce ar încuraja angajarea acestora (Croatia);
194. Garantarea efectivă a drepturilor migranților (China).

***Moldova consideră că recomandările de mai jos nu pot fi acceptate
și respectiv a notat aceasta:***

1. Ratificarea Cartei europene pentru limbi regionale și minoritare (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord);
2. Elaborarea unei strategii globale de eliminare a divizărilor existente în toate domeniile pentru a depăși toate practicile discriminatorii (Guatemala);
3. Efectuarea unei investigații minuțioase a incidentelor de aplicare deplasată a forței de către forțele de ordine ca răspuns la protestele opoziției din 27 august 2016 de Ziua Independenței la Chișinău (Federația Rusă)
4. Continuarea procesului spre ratificarea Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor (ICRMW) și a Convenției OIM 189 (Filipine);
5. Ratificarea Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor (ICRMW) (Uruguay, Afghanistan);
6. Ratificarea imediată a Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor (Guatemala);
7. Rezumarea procesului de ratificare a Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor (ICRMW) (Turcia);
8. Ratificarea Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor, (El Salvador);
9. Considerarea ratificării Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor (ICRMW) (Indonezia);
10. Considerarea ratificării Convenției Internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor lor (ICRMW) (Albania);
11. Ratificarea ICRMW (Sierra Leone);
12. Modificarea legii cu privire la egalitate pentru a extinde lista criteriilor posibile de discriminare (Slovacia);
13. Modificarea Articolului 1al legii cu privire la asigurarea egalității prin introducerea criteriilor cum ar fi originea socială, situația materială, starea

- sănătății, orientarea sexuală, identitate de gen și exprimarea genului în lista principală de criterii ce trebuie protejate de discriminare (Suedia);
14. Includerea în legea cu privire la egalitate a patru criterii protejate – și anume originea socială, situația materială, orientarea sexuală și starea sănătății (Croatia);
 15. Consolidarea implementării legii cu privire la asigurarea egalității prin consolidarea mandatului Consiliului de Egalitate inclusiv prin permiterea emiterii recomandărilor obligatorii și sancționarea discriminării, precum și sensibilizarea prin educație (Finlanda);
 16. Implementarea deplină a recomandărilor făcute de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării pentru a asigura mai bine protecția împotriva discriminării și egalitatea tuturor persoanelor (Republica Coreea);
 17. Adoptarea măsurilor de asigurare a protecției împotriva torturii și spitalizării și medicației forțate în instituțiile psihiatrice (Portugalia);
 18. Implementarea legislației de abolire și combatere efectivă a căsătoriilor timpurii și a copiilor (Sierra Leone);
 19. Luarea măsurilor concrete de abordare a problemei autocenzurării între jurnaliștii moldoveni, (Norvegia).

